

Ábrahám élete

Lekció: Apcsel. 5.1-11

Textus: Gen. 16.1-6

Gazdagrét

1999. febr. 28.

Ígéret és házasság

"Szára, Ábrám felesége nem szült neki." Ezzel a drámai mondattal kezdődik Ábrahám történetének következő fejezete. Már itt érezzük: újból Isten ígérete, valamint az arra adott válasz a tét, mint Ábrahám egész életében. Valaki mondhatná: Érthetelen, hogy a hit és hitetlenség témája miért vetődik fel újra és újra Ábrahám történetében! Mint ahogy az is érthetelen, hogyan lehet ennyi héten át ugyanarról beszélni az igehirdetésekből! Ábrahám egyszer hisz, azután kiderül, hogy mégsem hisz. Az előző fejezetben is éppen ezt láttuk. Isten ígéretére először tiltakozással, majd pedig hittel válaszolt. Azután Isten szövetséggel erősítette meg ezt az ígéretet. Azt váránk, hogy érkezzen már végre révbe Ábrahám. Szülessen meg az ígéret gyermeke, vagy legalább tanuljon már meg végre hinni.

Miközben mindezek a gondolatok felmerülnek bennünk, tegyük fel a kérdést magunknak, vajon igazunk van-e? *Vajon nem ugyanilyen küzdelem és harc a hit a mi életünkben is?* Vajon nincs olyan köztünk, aki egy hete hittel válaszolt Isten szavára, és most fel kell ismerje: mégis megerőtlenedett a hite, nem gyakorolta a hitet abban a helyzetben, amire Isten egy hete hívta? Ne felejtjük, Isten ezekben a hetekben nem valamiféle elvi istenhitről beszél velünk (van-e Isten?), hanem arról, hogy kimondott ígéreteivel számolunk-e, támaszkodunk-e azokra, formálják-e életünket. Sőt, a kérdés még radikálisabban így szól hozzánk: *van-e olyan területe az életünknek, ahol Isten ígéreteit figyelmen kívül hagyjuk?* Mert ha Jézus Krisztusról neveztetünk keresztyének, ha az övéi vagyunk annak jogán, hogy ő vásárolt meg bennünket a hiábavalóság, az istennélküliség, a lelki élettelenység rabságából, akkor egész életünket a benne való bizalomból fakadó engedelmségben élhetjük.

"Szára, Ábrám felesége nem szült neki." Ez a mondat egy olyan részt vezet be, ahol az *ígéret és hit kérdése a házasság összefüggésében* bontakozik ki előttünk. Azt látjuk, hogy annak, hogy Ábrahám, - bár ő maga talán hisz - ezt nem éli meg a Sárával való kapcsolatban, komoly következményei vannak.

I. Házastársi "harmónia"

A történet elején Ábrahám és Sára látszólagos harmóniában állnak előttünk. Az ígéret beteljesedése késik, és úgy tűnik, hogy Sára ezzel nem képes megbirkózni. Rátétekint egyiptomi szolgálójára, Hágárra, és megszületik fejében a terv, a megoldás, amit megoszt Ábrahámval: *"Íme, az Úr nem engedett szülnöm, menj be a szolgálómhoz, talán az ő révén lesz fiam."*

Senki ne lepődjön meg Sára ötletén, hiszen az nem rendkívüli abban a korban. Erkölcsileg semmi kivétlivaló nem található benne a korabeli társadalom értékrendje szerint. Egy asszony élete legfontosabb célja, hogy gyermeke, sőt, fia szülessen. Ennek hiányában nem tekinthet úgy magára, mint teljes értékű feleségre. Ez magyarázza azt a szokást, amely szerint ha egy asszonynak nincs gyermeke, és ezért saját szolgálóját adja feleségül férjének, a szolgától született gyermek sajátjának számít. Sára tehát úgy jár el, ahogyan sokan tették előtte és utána.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy Isten egyetért az ötlettel. Hol van ebben az ő ígérete? Hol van az arra adott válasz, a hit? Ezen a ponton lep meg bennünket Ábrahám reakciója is: *"Ábrahám hallgatott Szára szavára"*. Egyetértett vele, tökéletes volt a házastársi egység, a harmónia. "Ábrahám, nézd az Úr nem tette meg, amit ígért, ő nem engedett szülnöm, de itt a lehetőség. Meddig várjunk még? Tíz éve vagyunk Kánaánban. Ha bemész Hágárhoz, gyermekünk lesz,

elmúlik a szégyenem, még az ígélet is beteljesedik. Hátha Isten is így gondolta." Ábrahám meg csak annyit mond: "Ahogy gondolod, drágám..."

Nyilvánvaló azonban, hogy ez az éleselméjű gondolatmenet, valamint Ábrahám csendes beletörődése lázadás Isten ellen. Jelzi ezt a szentíró a szóhasználatával is. A bűneset történetének kifejezései vannak előttünk. Ábrahám hallgatott Száraj szavára, ahogyan Ádám Éváéra (3.17). (Gen.3.6: Az *asszony ... fogott* (UFO: "szakított", eredeti szövegben "fogott", "vett") a gyümölcsből ... *adott ... férjének*. Gen.16.3: Száraj, Ábrahám *felesége, fogta* szolgáját, ... és *férjének ... adta*.) Mindkét történetben az asszony kezdeményez, a férfi elfogadja az ajándékot, ami lázadás Isten ígérete/akarata ellen, és amit majd - látni fogjuk - vádaskodás követ.

Ez a házastársi harmónia Ábrahám és Sára között. Egyetértés abban, hogy nem az ígélet szerint cselekednek, hanem úgy, ahogy maguk látják a probléma orvoslását. Egység az Isten előtti engedetlenségben. Úgy, ahogy Anániás és Szafira is teljes házastársi egységben cselekedtek, amikor hazudtak a Szentléleknek (Apcsel. 5).

Ez történik minden esetben a mi házasságunkban is, *amikor a hitből, az ígérethez való ragaszkodásból fakadó konfliktust az egyik fél nem vállalja*, és csak annyit mond (talán rossz lelkiismerettel): ahogy gondolod, drágám. Isten terve szerint a házastársak "egy test" (Gen.2.24), az az elhívásuk, hogy egységben, harmóniában éljenek. Ez az egység azonban lehet hamis egység, amikor hitetlenségben, engedetlenségben jön létre. Melyek ennek az okai?

- a) *Félelem a konfliktustól*. A hívő házastárs (akár mert párja nem keresztyén, akár mert az adott helyzetben nem hajlandó hinni, azaz engedelmeskedni Istennek) látja, hogy eltérnek Isten ígéletétől, de nem juttatja kifejezésre azt ("úgysem tudom eltéríteni szándékától", "fontosabb a békesség", stb).
- b) *Nem tartják számon Isten ígéreteit*. Ha közösen nem ápolják hitüket, ha nem állnak Isten elé együtt imádságban, ha még csak nem is beszélnek Istenről beszélgetéseikben, döntéseikben, mert "ez magánügy", hogyne sodródának bele egészen könnyen, teljes egyetértéssel valamibe, ami Isten ígéletének semmibevételét jelenti? Kíváncsi vagyok, hogy döntése előtt mikor beszélgetett és imádkozott utoljára Ábrahám és Sára Isten nekik adott ígérete kapcsán.
- c) *Tévesen értelmezett szeretet*. Nem mondta volna-e Sára Ábrahámnak, hogy nem szereti őt, ha Ábrahám Isten ígéletére hivatkozva megtagadja Sára kívánságát? De vajon azzal szeretjük jobban párunkat, ha nem szeretjük Istent, akitől kaptuk őt?

Tudom, hogy ez a téma még sok kérdést vet fel, amit nem beszélhetünk most meg. Mi van, ha házastársam nem keresztyén, és az én fenntartásaim miatt nem fogja máshogy vezetni dolgait, vagy éppen a család dolgait? Akkor inkább váljak el? Semmiképpen nem. Ha egyértelműen vállalod a hitet, még akkor is, ha nem te irányítod a család dolgait, valamint ha imádkozol házastársadért, akkor nem élsz hamis harmóniában, még akkor sem, ha nyilvánvalóan nem bosszantod házastársadat folyamatos "prédikálással". (Ha valakinek gyakorlati kérdései maradnak, keressen meg)

Ábrahám és Sára látszólag egységben vannak, és megoldották nagy problémájukat Isten nélkül. Ami azonban rövid távon megoldásnak tűnt, osszabb távon katasztrófának bizonyult.

II. Vádaskodás

Ábrahám bement Hágárhoz, aki terhes lett, ahogyan Sára várta. Azt viszont nem tudhatta előre, hogy attól fogva, hogy Hágár felismeri, hogy neki megadatott az, ami úrnőjének nem, megvetéssel fog rá tekinteni. A szolgálónő megvetése, valamint Ábrahámtól való áldott állapota pedig hihetetlen fájdalmakat okozott Sárának, aki úgy érzi, hogy szégyene még nagyobb lett, teljesen magára maradt, és végül vesztesen került ki a helyzetből. Fájdalma és haragja által gyötörve keserűen fakad ki férjének: *"Miattad ért engem sérelem! Magam adtam öledbe szolgálómat, de látja, hogy teherbe esett, és nincs előtte becsületed. Ítéljen ügyünkben az Úr!"*

Házasságukban a hitetlenségre épülő hamis egységet a vádaskodás váltja fel. Nevetéges, ugyanakkor fájdalmas vád ez. Nevetséges, hiszen mindaz, ami történt éppen az ő kezdeményezése volt. Fájdalmas, mert benne van egy csalódott, megtört asszonynak minden keserősége. Ahogy utaltam rá, Ádám és Éva története ismétlődik itt meg. Az Istentől elszakadt emberpár, úgy az Édenben, mint Kánaánban, vagy a mai nap Magyarországon nem képes másra, mint hogy vádakat fogalmaz meg. Istentől elszakadva, az ígéretekben nem bízva, a hitet az adott helyzetben nem gyakorolva, azaz nem engedelmessé az embert mindenképpen fájdalmas tapasztalatok érik. A fájdalomban pedig a másikat kezdi vádolni, sokszor azt, aki a legközelebb áll hozzá. Figyeljük meg ennek a vádaskodásnak néhány sajátosságát!

- a) *A vádaskodás mögött gyakran nem más, mint saját hibánk el nem ismerése áll. Sára, ha más nem tudat alatt, tudja, érzi, hogy ő is felelős a helyzetért. Éppen ezért támad neki Ábrahámnak, hiszen az ember azt gondolja, hogy ezzel menti önmagát. Megpróbál kibújni a felelősség alól, mert nem tudja, hogy mit kezdjen azzal, amit teljes mértékben elrontott az életében. De sokan élnek örökös vádaskodásban, veszekedésben e miatt. Nem mernek szembenézni az elrontott dolgaikkal, bűneikkel, mert nem tudják, hogy van szabadulás, fellélegzés, bocsánat. Inkább másokon próbálják "ledolgozni" saját lelkiismeretfurdalásukat...*
Az örömhír az, hogy Jézus Krisztusban minden elrontott dologra van bocsánat, és az újrakezdés lehetőségét ígéri mindenkinek, aki hisz benne.
- b) *A vádaskodás eltorzítja a józan ítélőképességet, valamint a valóságos helyzetet.* Említettem, milyen irreális Sára vádja Ábrahámmal szemben (ami nem azt jelenti, hogy Ábrahám nem felelős!). Ismerjük mindannyian ezt a helyzetet: olyan csalódott, keserű, mérges valaki, hogy a legnyilvánvalóbb tévedéseket állítja, és közben meg van arról győződve, hogy tényleg igaza van. Házaspári vitában jó példája ennek az általánosítás. Azok a mondatok amelyek így kezdődnek: "Te sohasem...", "Te mindig...", vagy amikor azt mondjuk: "Te ilyen és ilyen vagy (nem: így és így cselekedtél).
- c) *A vádaskodás nemcsak nyílt formában létezik. Ezt fontos megjegyeznünk, hiszen mondhatjuk: én nem mondok hasonlót feleségemnek/férjemnek. Ugyanakkor a szívedben régen eltemetett vád és keserűség él, amely társad iránti hidegségben, folyamatos zúgolódásban, vele való elégedetlenségben mutatkozik meg.*

Engedjük, hogy Isten Szentlelke megvizsgáljon és meggyőzzön bennünket életünk ezen területén. Ő gyógyulást, szabadulást akar és tud hozni oda, ahol mi a vádak hatalmas falait építettük fel hitetlenségünk következményei miatt.

III. Ábrahám passzivitása

Sára tehát csalódik, számítása nem jön be, és súlyosan vádolni kezdi férjét. Vajon mi Ábrahám válasza mindeerre?

"Ábrahám így felelt Szárajnak: Hiszen kezdedben van a szolgálód, csinálj vele, amit jónak láatsz!" Mit mond Ábrahám gyötrődő feleségének? Lényegében ennyit: csinálj, amit akarsz! Úgy tűnik, mint az a férfi, aki alig hallgatja meg felesége panaszát, utána pedig felnéz az újságjából, és hümmög egyet, majd azt mondja: oldd meg, ahogy tudod. A te bajod, te akartad, nem én, most már hagyd ezzel békén engem. Vége a házastársi egységnek, mindenki a saját bajával törődik, a saját gondját nyögi. Ábrahám nem vállalja a felelősséget. Sára nem is tudja feldolgozni az esetet: *"Ettől fogva olyan rosszul bánt veled Száraj, hogy az elfutott tőle."* Minden bosszúját, megaláztatását, fájdalmát Hágárra önti, mert nem talál más megoldást.

Tipikus mai család képe bontakozik ki előttünk: elégedetlen, vádaskodó, meg nem oldott problémákkal küzdő asszony, hideg, közömbös, passzív, feleségével nem törődő férj. Az asszony baját a gyerekeken vezeti le... Sára nem bűnösebb, mint Ábrahám. Ábrahám kell, hogy az Isten szerint való vezető legyen a családban. Neki kellett volna Isten ígéreterre nézve nemet mondani,

amikor Sára előállt ötletével. Neki kellene odaállni összetört felesége mellé, és visszavezetni őt Istenhez, de Ábrahám olyan passzív, erőtlen, talán fáradt, mint a legtöbb férfi ma. Az egész napi munka után erre már nincs energiája. Hiába hívta erre Isten a férfit.

Ez a történet vége. A házaspár, amely nem az ígéretekre épített, nem hitt, nem engedelmeskedett, nagy mélységbe jutott. Ábrahám minden, csak nem hűséges gondviselője Sárának, Sára minden, csak nem hűséges segítőtársa Ábrahámnak. Ábrahám passzív, közömbös, Sára nyűg és teher. Majd látjuk, hogy Isten mégsem vonja meg tőlük az ígését...

Mi azonban jöjjünk Isten színe elé házasságunkkal. Mit tehetünk, ha a hamis harmónia, a keserű vádaskodás, a hideg közömbösség kelepcéjébe estünk? A legfontosabb, hogy higgyük el: az, aki házastársunkat ajándékba adta mellénk, kész és képes az elrontott kapcsolatot is megújítani. Nem akarja, hogy mindez így maradjon. Erre az alapvető hitre építve:

- a) Ha tudjuk, keressük meg, miben voltunk engedetlenség Istennel, mi vezetett a jelen helyzetig, és tartsunk bűnbánatot, kötelezzük el magunkat a Jézusnak való engedelmesség mellett!
- b) Fektessünk be házasságunkba is! Azaz építsük, ápoljuk úgy bibliai tanítás (pl. könyvek), mint együtt töltött idő által.
- c) Imádkozzunk! Imádkozz házastársadért/házastársaddal! Vannak férfiakörök a gyülekezetben, miért ne alakulhatnának nőiek is?

Higgyük el és fogadjuk el, hogy Isten Jézus Krisztusban a Szentlélek ereje által ezen a területen is újat fog kezdeni bennünk! ÁMEN!